

Luku 5

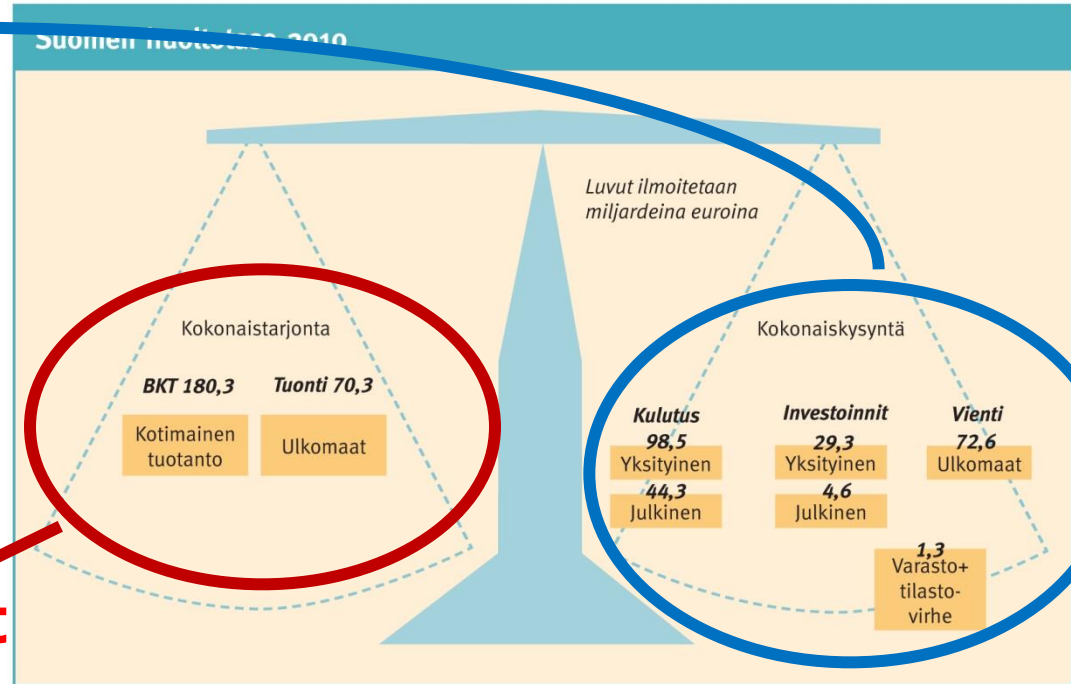
**Hinta
määräytyy
markkinoilla**

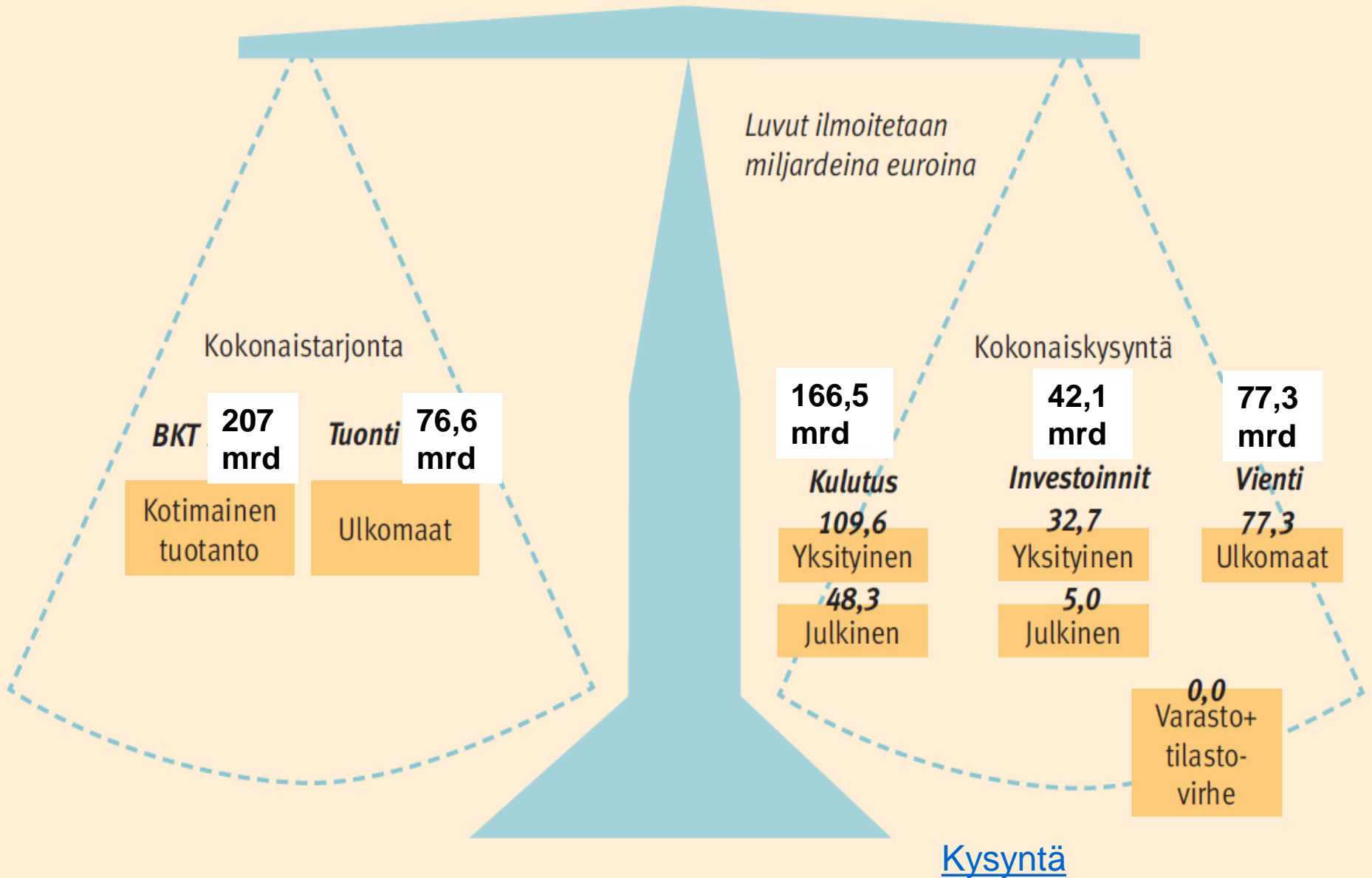

Oppikirjan sivut 40 - 44

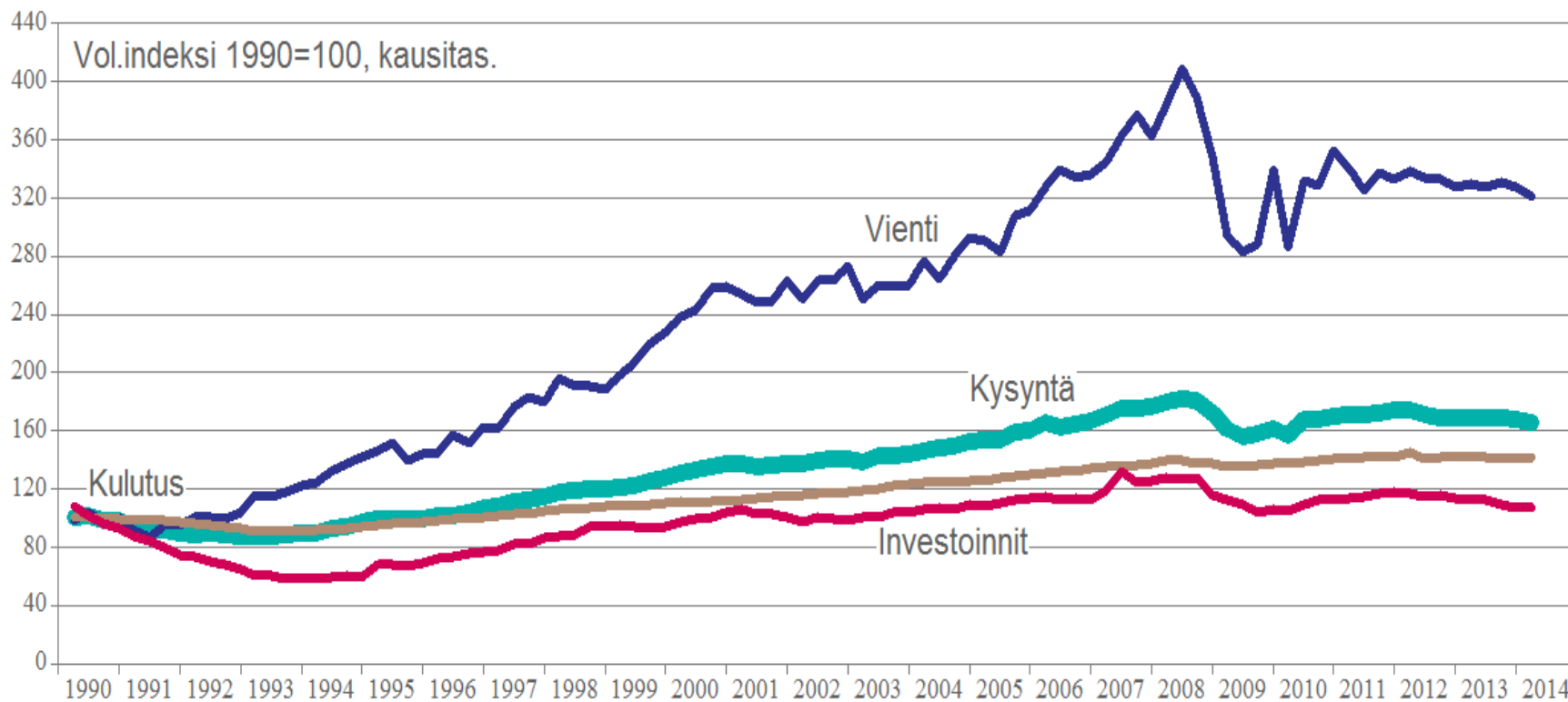
Huoltotase=

- **Kokonaiskysyntä:** kansantalouden yhteenlaskettu yksityinen ja julkinen **kulutus, vienti ja investoinnit** vuoden aikana.
- **Kokonaistarjonta:** kansantaloudessa vuoden aikana **tuotetut hyödykkeet ja tuonti** yhteenlaskettuina.

Kysynnän päätekijät

Lähde: Tilastokeskus

5.6.2014/kokn3/jka/EKI Talousgraafit

Elinkeinoelämän keskusliitto

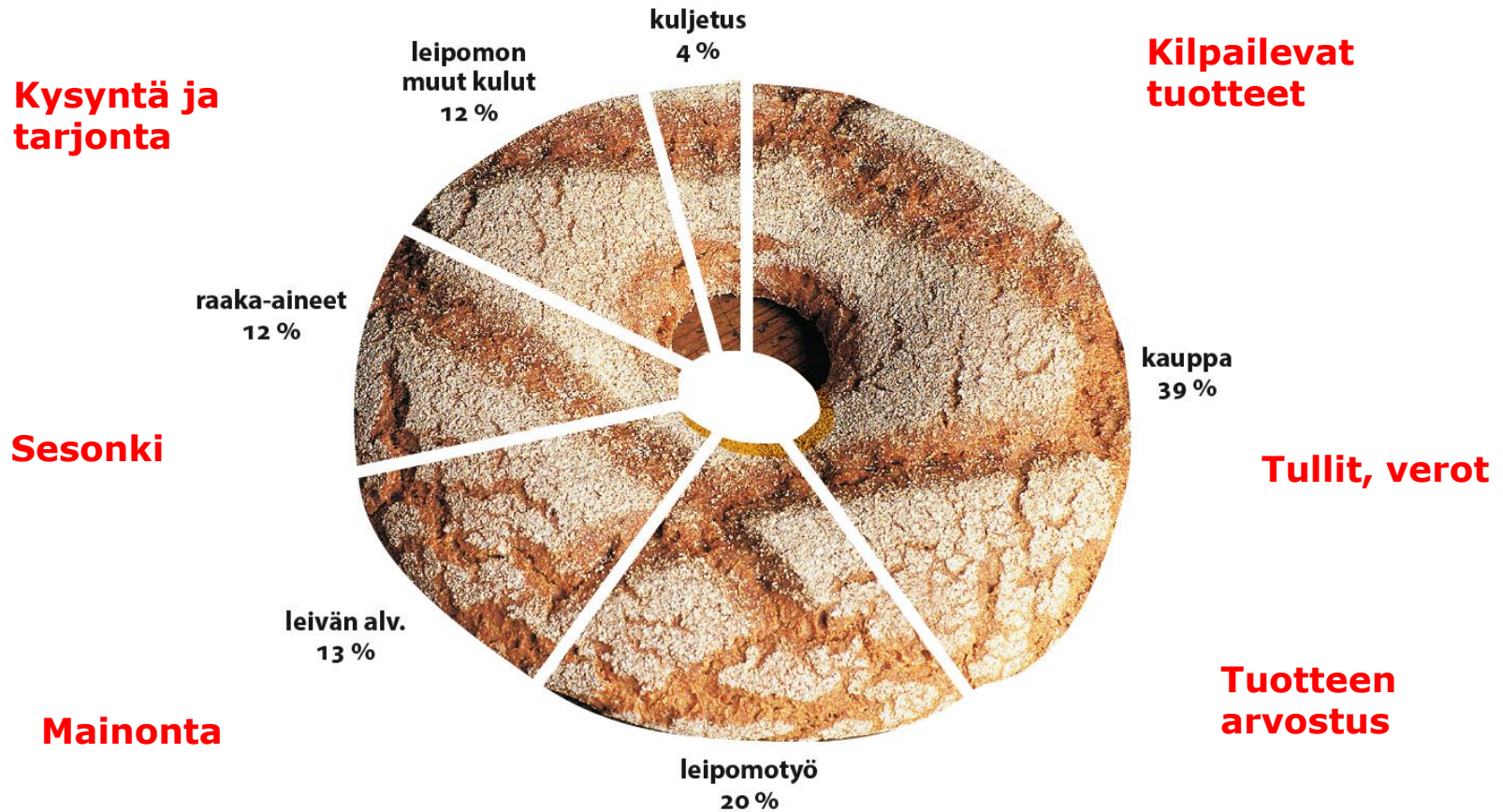

BKT

- **Ei huomioi;**
 - **Kotitaloustyön arvoa**
 - **Tuotantovälineiden kulumista**
 - **Harmaata taloutta**
 - **Tulojen jakautumista**
 - **Luonnonvarojen hyväksikäyttöä**
 - **Luonnon saastumista**
 - **Rikollisuutta** (lahjonta)
 - **Maan hintatasoa**
 - **Ei erottele, mitä tuotetaan** (esim. aseet)

Mitkä muut tekijät vaikuttavat tuotteen hintaan?

MISTÄ REIKÄLEIVÄN HINTA MUODOSTUU?

Tehtävä 1

Minkälaiset seikat vaikuttavat

a) tuotteen kysyntään

- **Onko hyödyke välttämättömyyshyödyke vai ylellisyshyödyke**
- **Hinta ja laatu.**
- **Kuluttajien tulotaso.**
- **Korvaavien tuotteiden saatavuus.**
- **Täydentävien tuotteiden hintakehitys.**
- **Kuluttajien odotukset hyödykkeen tulevasta hinnasta.**

Tehtävä 1

Minkälaiset seikat vaikuttavat

b) tuotteen hintaan (tarjontaan)?

- **kysyntä: mitä suurempi kysyntä on, sitä enemmän hyödykkeestä voi pyytää rahaa**
- **työvoimakustannukset**
- **verot ja muut maksut**
- **raaka-aineiden hintataso**
- **energian hintataso**
- **kuljetuskustannukset**

*Tarjontakäyrän siirtyminen

1) Tuotanto-olosuhteiden muutos

- a) TEKNINEN UUDISTUS → tuotantokustannukset laskevat → tarjonta lisääntyy
- b) TUOTANNONTEKIJÖIDEN HINNAT
– laskevat → tuotantokustannukset pienenevät → tarjonta lisääntyy (ja päinvastoin)
- c) HYVÄ SÄÄ, SUURI SATO → tarjonta lisääntyy (ja päinvastoin)

*Tarjontakäyrän siirtyminen

2) Muiden hyödykkeiden hinnat

- Hyödykkeen hinnan nousu siirtää tuotantoa kyseiselle toimialalle, jolloin sen tarjonta lisääntyy ja muilla toimialoilla supistuu.

Tehtävä 2.

2. b) $p = n. 600$ e ja $q = n. 700$ kpl

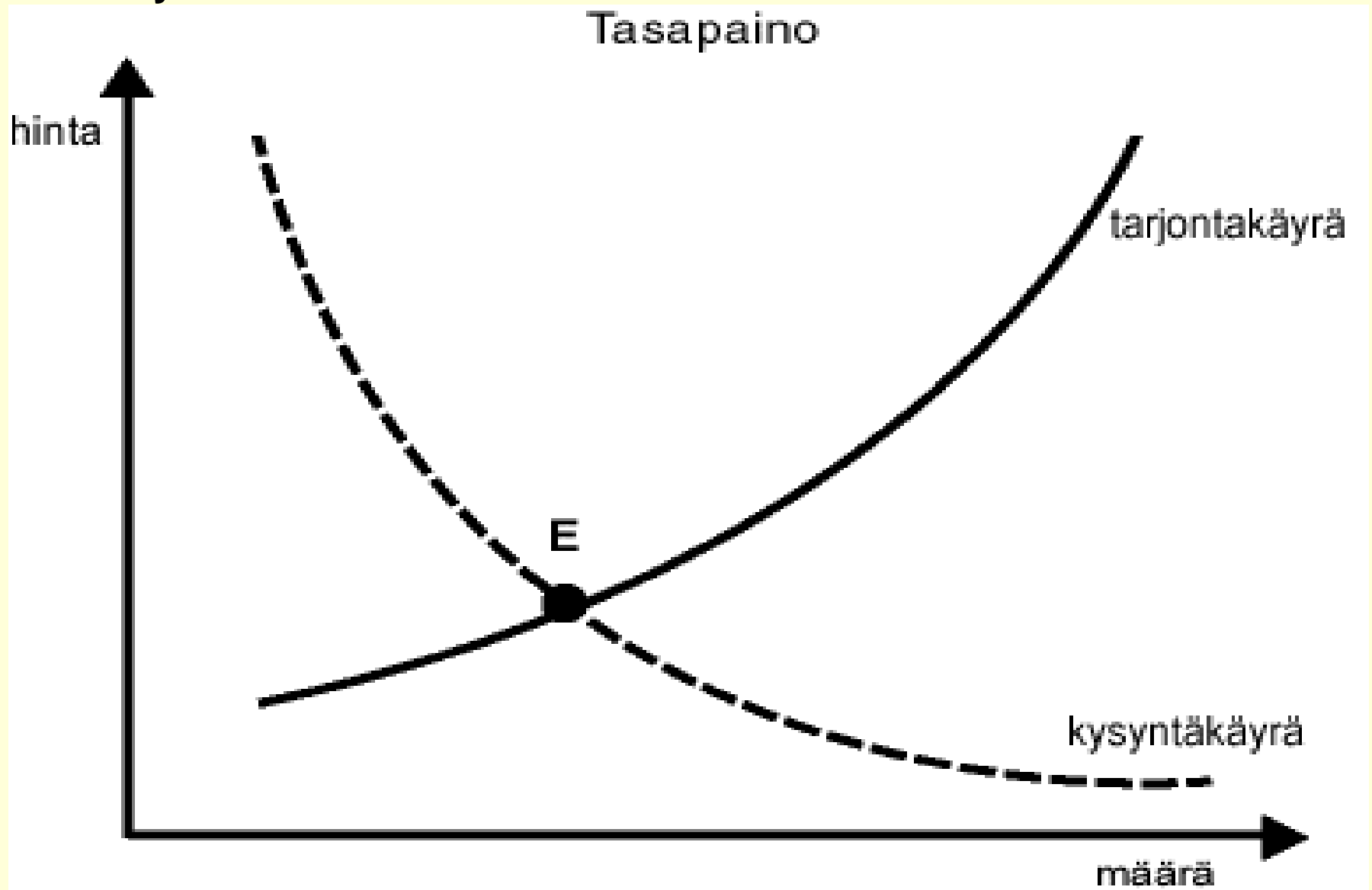
2. c) kysyntä pienenee 500 kpl:een, tuottajien varastot kasvavat ja tuottajien kannattaa laskea hintaa (200 kpl:n ylitarjonta)

2. d) syntyy liikakysyntätilanne, kaikki halukkaat eivät saa tuotetta, saattaa ilmetä mustan pörssin kauppaa (800 kpl:n alitarjonta)

vrt. esim. suosittu konsertti

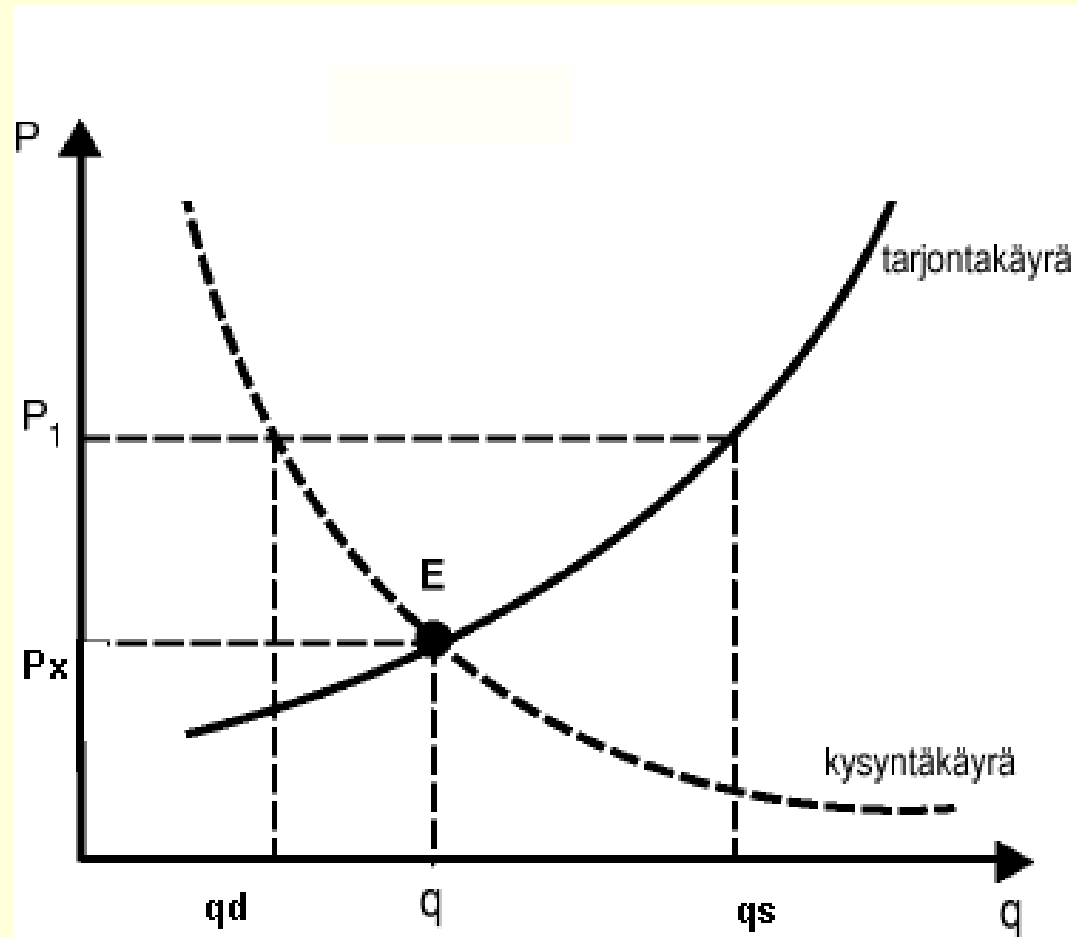
III. Kysynnän ja tarjonnan tasapaino

Pisteessä E markkinoiden tasapaino = kysytty ja tarjottu määrä ovat yhtä suuret

Kysynnän ja tarjonnan tasapaino = sopeutuminen tasapainoon tapahtuu hintamekanismin avulla

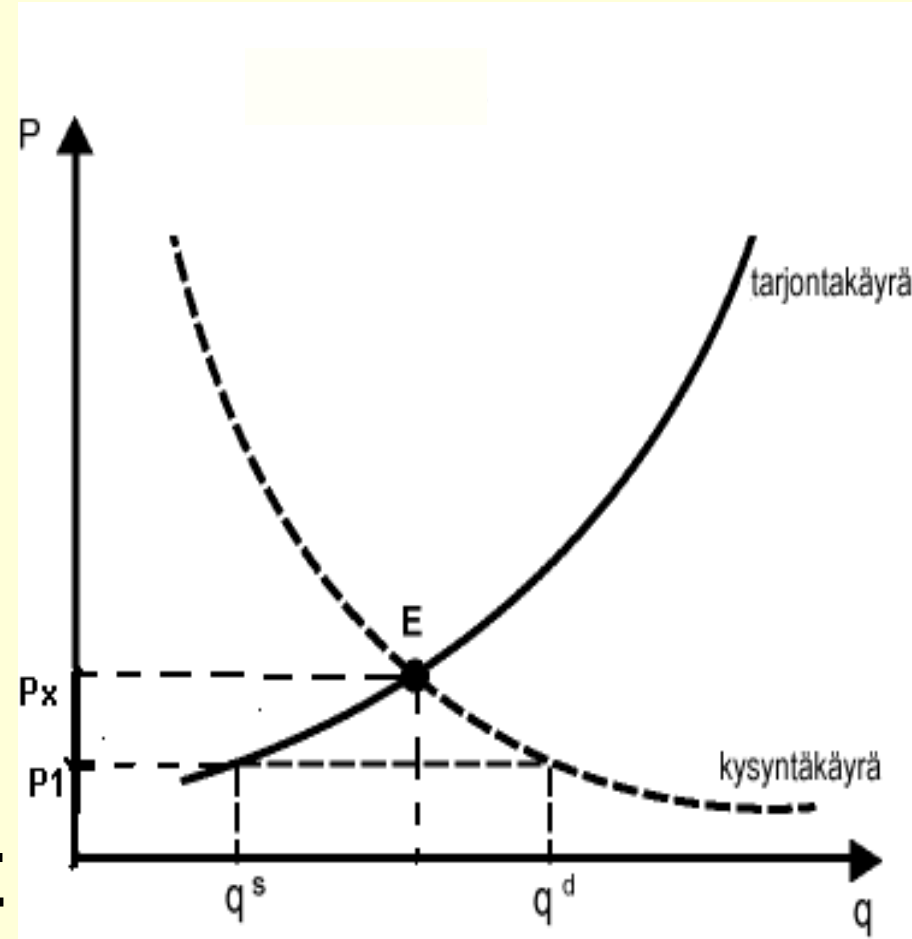
- 1) Vallitseva hinta on tasapainohintaa korkeampi, $p_1 > p_x$.
 - liikatarjonta
 - varastot täyttyvät
 - hinta pyrkii laskemaan
 - tarjonta vähenee ja kysyntä kasvaa
 - tasapaino saavutetaan pisteessä E

Kysynnän ja tarjonnan tasapaino

2) Vallitseva hinta $p_1 < p_x$

- liikakysyntä
- varastot hupenevat, hyödyke ei riitä
- hinta pyrkii nousemaan
- tarjonta lisääntyy ja kysyntä laskee
- tasapaino pisteessä E

Kysynnän ja tarjonnan tasapaino

- Tuotteen hinta määräytyy kysynnän ja tarjonnan kohdatessa markkinoilla
- (= tasapainopiste E)
- Markkina- eli tasapainohinta on kompromissi

Perustele väite: Markkinahinta on aina kompromissi.

- **Myyjät eivät voi pyytää hyödykkeestä liian suurta hintaa, koska muuten hyödykkeen kysyntä laskee.**
- **Ostajat eivät voi odottaa hyödykkeen hintojen suurta laskua, koska muuten hyödykkeen tarjonta vähenee.**

Tehtävä 3

a) Mikä on hintamekanismi?

- **Hyödykkeen hinta vaikuttaa, paljonko yritykset ovat valmiita tuottamaan hyödykettä.**
- **Mitä korkeampi on hyödykkeen hinta, sitä enemmän ne ovat valmiita sitä tuottamaan.**

b) Miksi hintamekanismilla on suuri merkitys yrityksille, kuluttajille ja koko kansantaloudelle?

- **Hintamekanismi antaa yrityksille tietoa kuluttajien mieltymyksistä.**
- **Hintakehitys kannustaa yrityksiä tuottamaan hyödykkeitä, joista saa hyvän tuoton.**
- **Kasvanut tuotanto lisää kuluttajien valinnanvaraa valita itselleen sopiva hyödyke.**
- **Hintamekanismi edistää talouskasvua, koska sen avulla kuluttajien tarpeet ja yritysten tuotantopäätökset kohtaavat hyvin. Talouskasvu hyödyttää kansantaloutta.**
- **Hintamekanismin ansiosta kansantalouden resurssit kohdistuvat järkevästi.**